

درگذشت نخست‌وزیر سابق ایران

۲۹ آبان ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۴۲

میرزا حسن خان پیرنیا مشهور به مشیرالدوله نماینده پیشین مجلس شورای ملی و رییس‌الوزرای چند دوره ایران در سن ۶۳ سالگی و در روز ۲۹ آبان ۱۳۱۴ هجری شمسی، درگذشت.

در اوایل سال (۱۲۹۱ هجری) به دنیا آمد. پدر او "نصرت‌الله خان مشیرالدوله" بود. حسن تحصیلات مقدماتی فارسی و عربی را از معلمین سرخانه یاد گرفت و بعد از آن پدرش او را برای تحصیل به روسیه فرستاد.

حسن پیرنیا تحصیلات نظامی و سپس تحصیلات حقوقی خود را در دانشکده حقوق مسکو تمام کرد و پس از پایان تحصیلات به سمت وابسته سفارت ایران در پترزبورگ تعیین شد.

در ۱۳۱۷ که پدرش وزیر امور خارجه شد و او منشی پدرش شد. سپس با مقام ریاست کابینه وزارت خارجه و همچنین منشی مخصوص صدر اعظم به لقب (مشیرالملکی) نیز به او داده شد.

میرزا حسن خان مشیرالدوله با تحصیلاتی که در رشته حقوق داشت به خوبی به اهمیت قانون و نقشی که در پیشرفت جامعه و ملت دارد واقف بود به این منظور وقتی به ایران آمد مدرسه (علوم سیاسی) را تاسیس کرد تا موقعیتی فراهم شود که مردم ایران را به قانوندانی و حق و حدگذاری وادار کند. حسن پیرنیا خود در این مدرسه حقوق بینالملل درس می‌داد.

در سفر دوم "مظفردین شاه" به اروپا در سال ۱۳۲۰ ق به عنوان مترجم با شاه همراه شد و پس از برگشت از سفر به سمت سفیر ایران در پترزبورگ منصوب شد. این ماموریت سه سال طول کشید.

در بحبوحه انقلاب مشروطیت در ایران روش میانه روی در سیاست را انتخاب کرد به اتفاق برادرش "حسین موتمن الملک" کمک بسیاری در راه ترجمه و نگارش قانون اساسی جدید ایران کردند.

پس از فوت "مظفردین شاه" حسن پیرنیا جهت اعلام خبر تاجگذاری "محمدعلی شاه" در سال ۱۳۲۵ ق مامور سفر به کشورهای اروپایی شد، بعد از بازگشت به ایران به لقب (مشیرالدوله) که از القاب پدرش بود، ملقب شد [۹] و در کابینه "ناصرالملک" به مقام

وزارت خارجه رسید. در سال ۱۹۰۷م که اعلام قرداد ۱۹۰۷ روس و انگلیس بود مشیرالدوله طی نامه‌های جوابی منطقی به سفارت روس و انگلیس داد که موجب رضایت عمومی آزادی خواهان و روشنفکران ایران شد.

مشیرالدوله در سال ۱۲۸۹ش در کابینه "سپهدار اعظم" به وزارت عدلیه رسید و دست به اصلاحاتی زد و بعد از چند ماه قانون تشکیلات و قانون اصول محاکمات را نوشت و تقدیم مجلس کرد که تصویب شد.

در کابینه "مستوفی الممالک" دعوت به کار نشد؛ ولی بار دیگر با آمدن "ناصرالملک" به مقام وزارت دادگستری رسید.

در کابینه "صمصام السلطنه بختیاری" باز وزیر عدلیه شد پس از ترمیم کابینه "صمصام" به وزارت معارف رسید در کابینه "علاءالسلطنه" باز به وزارت معارف رسید، پس از "علاءالسلطنه"، "مستوفی الممالک" به نخست وزیری رسید و پس از "مستوفی"، حسن پیرنیا به نخست وزیری رسید که بیش از ۴۰ روز طول نکشید.

در سال ۱۲۹۶ش در دو کابینه "علاءالسلطنه" یکبار وزیر جنگ و وزیر پست و تلگراف بود در کابینه دوم "عینالدوله" حسن پیرنیا در همان سال وزیر جنگ شد.

در سال ۱۲۹۹ و ۱۳۰۰ش نخست وزیر و وزیر کشور شد. در سال ۱۳۰۲ش نخست وزیر و وزیر کشور شد و در سال ۱۳۰۲ش نیز برای بار چهارم نخست وزیر و وزیر کشور شد.

مشیرالدوله از سال ۱۳۰۲ به بعد به کلی از مشاغل دولتی کناره‌گیری کرد و مشغول تالیف "کتاب تاریخ ایران باستان" شد. دیگر آثار او کتاب "حقوق بی ناملل"، "خطوط برجسته داستان‌های ایران قدیم"، "دستورالعمل اصول" و "محاکمات جزایی" و "قوانین موقتی محاکمات حقوق". او زبان روسی و فرانسه را به خوبی می‌دانست؛ اما کتابی به این دو زبان ندارد. در آبان ۱۳۱۴ش در تهران وفات یافت و در "مامزاده صالح تجریش" به خاک سپرده شد.

منبعفارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۸۷۳۱/ایران-سابقه-وزیر-نخست-در-گذشته>